

Medzinárodná škola Zlatého Kríža s Ružou
LECTORIUM ROSICRUCIANUM

ÚVOD DO UNIVERZÁLNEHO UČENIA

List č. 1

BOŽSKÉ PRAJADRO V ČLOVEKU

Tradície škôl mystérií

Náš dnešný svet

Cesta k duchovnému pôvodu

Rozikruciánske impulzy

Božský duševný prvok

Kto môže ísť cestou Kríža s Ružou?

Kto je človek?

Základný nedostatok

Prebudenie

Tri nové schopnosti

Medzinárodná škola Zlatého Kríža s Ružou
Lectorium Rosicrucianum
Křesomyslova 599/8
140 00 Praha 4
www.rosicrucianum.org
lectorium@rosicrucianum.org

copyright © 2020 Lectorium Rosicrucianum

BOŽSKÉ PRAJADRO V ČLOVEKU

Vítame Vás v mene Medzinárodnej školy Zlatého Kríža s Ružou, Lectorium Rosicrucianum, v našom úvodnom kurze o filozofii, ceste a cielei Kríža s Ružou. V dvanástich listoch Vám chceme odovzdať myšlienky a náhľady rozikrucianov na určenie človeka a na úlohu, ktorá je základom jeho života.

Istotne máte záujem dozvedieť sa najskôr niečo o vonkajšej stránke našej spoločnosti a jej duchovnom pozadí. Škola bola založená v Holandsku v roku 1924. V Nemecku napríklad existuje od roku 1955, v Čechách od roku 1995 ako registrovaný, všeobecne prospešný spolok. V súčasnosti pôsobí škola v Čechách a na Slovensku v jednom spoločnom zoskupení s hlavným centrom v Prahe. Škola je financovaná výhradne z členských príspevkov a darov. Naša spoločnosť nesleduje žiadne hospodárske ani politické ciele.

Tradície škôl mystérií

Naša škola pokračuje v tradícii škôl mystérií, ktorá siaha ďaleko do histórie ľudstva. Pomyslite si len na zasväcovacie chrámy v starom Egypte, v Ázii a Grécku, ale tiež na prvé kresťanské spoločenstvá, na školy gnostikov a na katarov v stredoveku, aby sme menovali aspoň niektoré. V nadväznosti na tieto hnutia sa označujeme ako duchovná škola. A rovnako ako každá predchádzajúca duchovná škola je aj naša škola nápomocná všetkým, ktorí túžia ísť vnútornou duchovnou cestou. Školy mystérií odovzdávajú staré posolstvá. Je to základné posolstvo, na ktorom sú založené všetky veľké náboženstvá.

O tomto posolstve budeme hovoriť v dvanástich listoch, ktoré na seba vzájomne nadväzujú. Dúfame, že takto Vás budeme môcť uvádzať stále hlbšie do aspektov cesty, ktorou idú rozikruciani. Bude dobre, keď naše slová nebudete prijímať len intelektuálne, ale necháte ich zmysel v sebe pôsobiť. Tak budete môcť sami v sebe zakúsiť niečo z reality cesty, lebo jej východisková základňa je ukrytá v každom človeku. Odovzdáva sa nám ako vnútorné vedenie. Potom budete môcť sami pocítiť, že cesta, ktorou ide duchovná škola so svojimi žiakmi, je cestou absolútneho vykúpenia.

Mnohé hľadiská a mienky, ktoré sa vám na vašej doterajšej životnej ceste stali dôverne známymi a možno dokonca samozrejmými, sa môžu pri čítaní týchto listov ukázať prípadne ako klam. Možnože sa zrúti niektoré „svätostánky“. Avšak na ceste, o ktorej hovoríme, sa musíme oslobodiť od všetkého, čo je nepotrebné a obmedzujúce. Kto chce vystúpiť na horu, nebude so sebou brať žiadnu zbytočnú batožinu. Kto chce preniknúť k oslobodzujúcemu poznaniu, bude ochotný podrobiť dôkladnému preskúmaniu všetky zdedené životné normy, zažitá pojmy a dôverne známe zákony, a ak to bude nutné, bude ich ochotný aj zmeniť. Cesta pravdy vedie tiež cez všetky osobne zafarbené hľadiská. Kto naozaj túži po pravde, túži po nej za každú cenu a bude rád prekonávať vnútorné prekážky.

Náš dnešný svet

Žijeme v dobe prevratných zmien. Poznatky vedy a ich uplatnenie v technike úplne menia spolunažívanie na našej zemi. Dnešná spoločnosť kultivuje vonkajšie životné podmienky a hľadá svoje naplnenie vo vonkajšom a materiálnom svete. Ruka v ruke s tým kráča stále väčší egoizmus a neustály nárast duševnej chudoby ľudstva. Rozpadávajú sa zdedené štruktúry a tradície, zanikajú mravy a zvyky, hodnoty sa v zrýchlenom tempe menia a strácajú platnosť,

doterajšie authority strácajú svoj význam. Tým sa uvoľňujú niektoré tradičné putá, mnohé systémy prestávajú existovať a hranice sa otvárajú.

Aj keď je s tým spojená určitá sloboda, napriek tomu sa súčasne ukazuje, že stále viac ľudí stráca orientáciu, zmocňuje sa ich neistota a vnútorná prázdnota. Mnoho ľudí sa cíti byť vystavených stále tvrďšiemu životnému boju. Zároveň ľudstvo svojim expanzívnym rastom ohrozuje životné základy našej planéty a jej prírodných ríš. Problémy, ktoré si týmto spôsobom vytvárame, sú stále početnejšie a prakticky neriešiteľnejšie. Stále viac ľudí sa dostáva do hlbkej psychickej krízy, strácajú sa v povrchnom živote a to, čo je ich najvnútornejšou podstatou, teda to, „čo udržiava svet v jeho najhlbšej podstate pokope“, už nevedia.

V takejto dobe sa ukazuje, že cesta Kríža s Ružou je pre mnohých ľudí aktuálna a významná. Nie je to nová cesta. Touto cestou, aj keď z rôznych východiskových bodov a pod rôznym označením, kráčali hľadajúci ľudia vo všetkých dobách. Pretože sa však životné okolnosti a vedomie ľudstva neustále menia, je nutné cestu pripraviť a umožniť zakaždým novým spôsobom.

Cesta k duchovnému pôvodu

Zakladatelia a podľa ich vzoru aj členovia Medzinárodnej školy Zlatého Kríža s Ružou si vzali za úlohu ísť cestou „religio“, to jest cestou opätovného spojenia s duchovným pôvodom človeka a vysvetľovať túto cestu rečou našej doby. Jednotlivé etapy cesty sa otvárajú pomocou spoločného živého spojenia s duchovným pôvodom.

V symbole Kríža s Ružou – kríža, v ktorého strede rozkvitá ruža – nájdeme obrazné vyjadrenie cesty. Horizontálny (vodorovný) trám kríža predstavuje obvyklé svetské záujmy a potreby človeka, ktoré musí niesť a ktoré mu odhaľujú jeho hranice. Vertikálny (kolmý) trám poukazuje na dole žiariacu Božiu silu, ktorá chce našu pozornosť obrátiť k existencii božského sveta a vyzýva nás, aby sme k nemu hľadali cestu. Uprostred kríža sa obidva svety stretávajú. Tento styčný bod je ukrytý v srdci každého človeka, v duchovnom prvku, ktorý nás môže spojiť so svetom božského Ducha. Z tohto tajuplného priesečníka medzi obidvomi svetmi, ktorý rozikrucíani označujú ako ružu, v nás čas od času vystupuje otázka o zmysle života.

Čo je našim určením?

Vyčerpáva sa v tom, čo deň za dňom robíme?

Niekedy sa v nás prebúda tušenie, že náš život prebieha v ďaleko väčších súvislostiach, než v len tých, ktoré denne zažívame. V ružovom púčiku, v tomto duchovnom atóme, je pre človeka uložený prístup k nepominuteľnému svetu, k pôvodnému svetu Ducha. Ak sa budeme usilovať o to, aby sa tieto dvere otvorili, stane sa pre nás symbol kríža žijúcou realitou. Zakúsime dotyk zo sveta dokonalosti a zažijeme tým veľmi zreteľne a vedome nedokonalosť našej pozemskej existencie. Ak zostaneme k tomuto dotyku obrátení, púčik ruže sa otvorí, rozkvitne a zrodí sa nová duševná bytosť. Vyvolanie tohto procesu považujeme za pravú úlohu náboženstva.

Rozikrucíanske impulzy

Približne pred 400 rokmi vydala skupina združená okolo Johanna Valentína Andreae v Tübingene niekoľko spisov o „Christianovi Rosenkreuzovi“. V nich je obraznou formou znázornená zasväcujúca cesta na základe kresťanstva. V mnohých duchovne hľadajúcich vyvolali spisy veľký rozruch. Jednalo sa o diela „Volanie Bratstva Kríža s Ružou“, „Vyznanie Bratstva Kríža s Ružou“ a „Alchymická svadba Christiana Rosenkreuza“. Meno „Christian Rosenkreuz“ znázorňuje človeka, ktorý v nasledovaní Krista dospel k vnútornému zažitiu Krista.

Na báze duchovných impulzov minulých storočí sa v roku 1924 vytvorila v Holandsku skupina, ktorá sa neskôr stala Medzinárodnou školou Zlatého Kríža s Ružou a rozšírila sa do

mnohých krajín. Jej duchovní vodcovia Ján van Rijckenborgh a Catharose de Petri za sebou zanechali veľký poklad literatúry. Odhalili mnoho autentických gnostických spisov a sprístupnili ich znova pre dnešných ľudí.

Z pohľadu Kríža s Ružou je kresťanstvo úzko spojené s múdrosťou starých mystérií. Je to pokračovanie nepretržitého úsilia o záchranu ľudstva už od tej doby, čo žije vo svete hmoty. Žiakom škôl mystérií je toto učenie nielen odovzdávané, ale je im aj ukazovaná cesta, na ktorej môžu zažiť a realizovať vyššiu životnú skutočnosť. Je to skutočnosť, do ktorej človek patrí podľa svojho najvnútornejšieho bytostného jadra. Slovo „škola mystérií“ vyjadruje, že v človeku je skryté mystérium. A cesta spočíva v tom, odhaliť toto najvnútornejšie tajomstvo vlastnej bytosti, oživiť ho a priviesť k rozkvetu.

Podobne ako gnostici na začiatku nášho letopočtu rozlišuje aj škola Kríža s Ružou dva prírodné poriadky, dve životné polia. Hovoríme o svete protikladov, v ktorom je človek ponorený, a o svete neznáameho Boha, o božskej prírode, nadprírode.

Božský duševný prvok

Z tejto Božej prírody k nám neustále prichádza volanie, ktoré sa obracia na princíp pravého poznania ukrytého v nás. Toto volanie, ako učili gnostici a ako tiež učí dnešná duchovná škola, je sila, žiariaca plnosť, Gnóza.

Ide o to, aby božský princíp, ktorý v nás spočíva, ale nie je činný, bol opäť prebudený k životu. Učenie o skrytom duchovnom zárodok v človeku je prastaré. V starých príbehoch sa hovorí o perle, ktorú musí človek hľadať. Tak ako gnostické pôvodné kresťanské spoločenstvo na začiatku nášho letopočtu, aj filozofia Kríža s Ružou popisuje tento vnútorný zárodok ako Božiu iskru, ktorá môže byť zapálená v srdci človeka. Keď sa tak stane, sme vnútorne obnovení. Potom je naplnený zmysel nášho života. Dogmatické názory a poučky nám na tejto ceste nepomôžu ísť ďalej, pretože cesta je pre každého iná, v závislosti na jeho charaktere, skúsenostiach a možnostiach. Čo však spája navzájom všetkých ľudí, je vnútorné bytostné jadro, skrytá Božia iskra. V nej sú si všetci ľudia rovní. Ten, kto sa na ňu naladí, blíži sa k novej životnej úrovni, na ktorej sa mu zjaví pravda.

Nikto si pri tom nemôže robiť nárok na to, aby urobil blaženým len sám seba. Existuje síce jedna, všetko obsahujúca pravda, na ktorej má podiel každý človek túžiaci po oslobodení a ktorú môžeme prirovnať k slnku, ktoré žiari pre všetkých, ale spôsob akým je toto svetlo prijímané a používané, je rôzny. Univerzálna pravda nespočíva v slovách alebo poučkách. Je to duchovná sila, ktorá je večná a nemenná. Je ukrytá v božskom prvku v našom vnútri a zároveň je všadeprítomná v celom kozme. Z nej vychádza nepretržité volanie k ľudstvu.

Kto môže ísť cestou Kríža s Ružou?

Kto môže ísť cestou Kríža s Ružou? – Každý človek, ktorý sa pýta odkiaľ a kam smeruje jeho život a ktorý cíti, že ho cesta Kríža s Ružou môže viesť ďalej.

A pretože sa jedná o najvnútornejší princíp našej bytosti, môže ísť cestou len na základe vlastného poznania, zažitia a z vlastného popudu. Seba autorita je preto jej najdôležitejším ukazovateľom. Žiaka Kríža s Ružou sprevádza od samého začiatku výzva: „Človeče, poznaj sám seba“, ktorá bola rovnako kľúčovým heslom nad bránou chrámu zasvätenia v Delfách. V jednom mystickom Evanjeliu, objavenom v roku 1945 v Nag Hammadí v Egypte stojí: „Kto pozná seba, pozná celý vesmír“.

Kto je človek?

Preto aj my dávame na začiatku tohto informačného kurzu otázky:

Kto alebo čo je človek?

O čo sa človek usiluje?

Všetci ľudia sa v svojom živote o niečo usilujú. Všetci sa nejakým spôsobom snažia niečo dosiahnuť alebo niečo uskutočniť. Ale to, po čom túži a čo sa snaží dosiahnuť, je veľmi rozdielne. Často sa to nachádza v protichodných smeroch. Len túženie je spoločné všetkým ľuďom. Udržiava ich v pohybe a podnecuje ich k hľadaniu.

Základný nedostatok

Je očividné, že človeku chýba niečo, čo v sebe pociťuje ako základný nedostatok. Snaha odstrániť tento nedostatok sa prejavuje na všetkých úrovniach života ako túžba po stále väčšom materiálnom majetku, po uspokojení zmyslov a ako rastúca potreba istoty. Usilujeme sa však aj o slobodu a dokonalosť, o bezpečný a nekonfliktný život, o spravodlivosť a harmóniu. Za všetkým týmto úsilím je niečo, čo bolo kedysi označované ako veľká túžba po domove, ako nevedomá prastará túžba človeka. Je v nás niečo veľké, nenaplnené, niečo, čo nás ženie vpred a stále znova v nás prebúdza nespokojnosť, aj keď z vonkajšieho hľadiska sme už mnoho dosiahli. Vedľa tohto základného nedostatku, v nás však zároveň existuje tiež akási vnútorná istota, že tento nedostatok môže byť nejakým spôsobom odstránený. Nesčíselné experimenty svedčia o snahe človeka túto pradávnú túžbu utíšiť, avšak jej neustále stroškovanie zároveň tiež svedčí o hlbokéj nevedomosti. Neúnavne sa snažíme náš život zdokonaľovať. To je sila, ktorá poháňa mnohé naše jednanie, naše usilovanie v osobnej, politickej, kultúrnej a sociálnej sfére. Bohatstvo ideí, ktorými sa ľudstvo pokúša priviesť svet do ideálnejšieho stavu, je nevyčerpatelné. Enormné energie všetkého druhu sú vynakladané na zastavenie pomínelosti a rozpadu, na zaistenie trvalého mieru a šťastia pre každého. Ale veľmi často dosiahneme presný opak vytúženého cieľa.

Prečo je to tak? Príčinou tejto skutočnosti je viera, že naša prapôvodná túžba môže byť utíšená v tejto pozemskej prírode. Taká viera je však veľkou ilúziou. Vnútornú túžbu – tú veľkú túžbu po domove – nemožno utíšiť v tejto prírode. Smeruje k inému životu, k inej skutočnosti.

Prebudenie

Kto hlboko vo vnútri pozná, že všetko osobné a pozemské je pomínelé, naučí sa rozlišovať medzi pozemskými a večnými hodnotami. Nesčíselné mystifikácie a masky, ktoré doposiaľ bránili jeho jasnému vnímaniu sa rozplývajú. Zažíva, že pravda nemá len vedecké a filozofické aspekty, ale že je to v prvom rade duchovná atmosférická sila, na ktorej sa môže podieľať.

Uprostred nášho srdečného centra žije duchovná iskra, zárodok k vnútornému prebudeniu. V ňom sa nám môže odhaľovať pravda. Tento duchovný princíp nás poháňa k stále novým skúsenostiam so sebou samým a so svetom. Takto budeme raz schopní odhaliť našu vlastnú bytosť i náš svet. Pravé poznanie nie je žiadnym intelektuálnym vedením. Na vnútornej ceste nie je nutné, aby sme sa ešte stále ďalej kultivovali a zhromažďovali ešte viacej vedomostí. Skôr je potrebné nové vedomie na báze prvotnej spomienky srdca. Voláme ju taktiež pradávnou spomienkou. Ak sa naďalej kultivujeme, tak okolo božského prajadra v nás staviame stále nové múry. Množstvo našich ideí a experimentov nás stále pevnejšie pripútava k svetu protikladov. Tento svet však bol koncipovaný iba ako vývojové pole, v ktorom človek môže na základe nespočetných skúseností nakoniec preniknúť ku gnostickému vedomiu. Potom sa môže vydať na cestu, na ktorej sa obracia k tomu pôvodne Božskému, k zdroju svojej pradávnej túžby. Plán pre znovuzrodenie pôvodného človeka môžeme nájsť v sebe a potom sa navrátiť späť do božskej prírody. V gnostickom „Evanjeliu pravdy“ sa o ľuďoch, ktorí sa v tomto zmysle vydali na cestu k Bohu, hovorí: „Oni sami sú pravdou. A Otec je v nich a oni sú v Otcovi.“

Tri nové schopnosti

Pôvodný človek sa prebúda v priebehu trojakého procesu podľa ducha, duše a tela. Tento proces umožňuje v kozme pôsobiaca sila Krista. Je to sprostredkujúca sila z pôvodnej božskej prírody, ktorá pôsobí ako atmosféricky tak i vo vnútri človeka. Kto nasleduje jej volanie, vydáva sa na cestu podľa pôvodnej a oslobodzujúcej pravdy. Odhaľuje svoju pravú identitu a dostane, ako je to opísané v jednom ďalšom gnostickej evanjéliu, „svoje vlastné meno“. „Keď sa vy poznáte, budete poznaní a poznáte, že ste synmi živého Otca“.

Na záver ešte úryvok z knihy „Elementárna filozofia moderného Kríža s Ružou“ od Jána van Rijckenborgha:

„Zásadný obrat je základňou pre prebudenie troch nových schopností v človeku, ktoré má duchovná škola na mysli: Po prvé je to nová vôľa, zapálená v Božom Duchu. Po druhé nová múdrosť, ktorá poznáva Boží plán so svetom a ľudstvom a osvetľuje ho, a po tretie nová pôsobnosť, ktorá prispieva k tomu, aby bol tento Boží plán splnený. Tieto tri procesy, ktoré duchovná škola od začiatku uskutočňuje v spolupráci so žiakmi, sú kľúčom ku vzniku nového človeka, k procesu znovuzrodenia, ku ktorému smeruje celá filozofia moderného Kríža s Ružou.“